Reference: G III 47

درآمد : نامه از نصیرالدوله به حسین خان مشیرالدوله و پاسخ وی در حاشیه : گله ی نصیرالدوله از بی خبری اش در تصمیمات و اینکه آبروی او ملاحظه نمی شود . انتصاب و اعطای مقام سرتیپی و سرهنگی به نایب الایاله از جمله ی آنهاست .پاسخ مشیر الدوله : که همیشه از نصیر الدوله نظر می خواهد و با رای او تصمیم می گیرد و این بار در تعارف با همسر معتمدالدوله، جهان آرا خانم، مانده بود .

G III 47

از نصیرالدوله به مشیرالدوله

قربانت شوم دو صفت از بنده در حضرت عالی محق است که محل تردید نیست یکی بی حسی و بی غیرتی که از هیچ چیز متألّم و متأثّر نمی‌شوم یکی بی شعوری که بدیهیات ظاهریه را هم نمی‌فهمم .برای فقره اول دلایل جناب عالی صحیح است که مدتی است که چه شده با بنده عرض و اظهاری نکرده یا اگر کرده محض اظهار بوده تاثیری نداشته .برای فقره ثانی گمان ندارم دلیل واضحی بدست داده باشم که من عرض و شکوه صحیحی آهسته در خدمت عالی بکنم و حضرتعالی جواب آن را بلند و اسباب امتنان جناب وزیر لشکر بفرمائید در حالتی که نه شکایت بنده آن بود و نه جواب بنده آن که بنده نفهمم . بنده کی عرض کردم چرا به دست دیگری منصب مرحمت کردید یا هر منصب به دست من داده نمی‌شود اینقدرها بی عقل نیستم .مدتها یک استدعای سهل کرده‌ام که اگر استدعائی بنده نمی‌کند و مصلحت اقتضای قبول آن را ندارد فوراً بدست دیگری اجرا نشود که تضییع بنده است .این سرتیپی نایب الایاله را بنده که اول عریضه داده بود عرض کرد تحاشی زیاد فرمودند بنده سکوت کرده بود .فرمودید سرهنگی بنده اصرار نکرد .روزی که فرمان سرهنگی او را به عرض رسانید فرمودید والدهء او چندی سخن نوشته بود به نظر همایون ارواحنافداه رساندم فرمودند سرتیپی بدهید چه عیبی دارد و استعجاب از این فرمایش می‌فرمودید و فرمودید حالا سرتیپی بکنید .بنده دادم میرزا مهدیخان سرتیپی کرد .مزین فرمودید بنده جاهلانه تبریک گفتم معلوم شد فرمان پیش از این به شیراز هم رسیده .به جناب وزیر لشکر هم اشعاری کرده بودم جواب استعجابی نوشته بودند و حق داشتند .حالا بنده در این تبریک و اظهار خجالت بکشم یا نکشم . متاثر بشوم یا نشوم . جواب بنده را فرمودید سر دنیا را نبسته اند یک کار به دست دیگران بشود دیگران هم حق دارند .بنده کی عرض کردم که به دست دیگران کاری نشود یا کسی حق ندارد .شرط جواب یکی موافق سوال بودن است بنده عرض کرده بودم که یک بنده را که راستی یا دروغی جمیع حواس خود را در هر حالت صرف آسودگی و آزادی جنابعالی می‌کند ملاحظه آبروی او را بفرمائید .مگر استدعای بیجائی است فکر نمی‌کنم .امضاء

حاشیه

The Ghani Collection at Yale

جنابا بحمدالله شما هم غیرت کامل دارید و هم (**احساس** ... حاشیه کاغذ بریده شده) فوق العاده و هم هر چه خواستهاید شده است و هم هر چه (**بخواهید** ... به قیاس حاشیه بریده شده)خواهد شد و هم از گفته و صوابدید شما خارج نشدهام و هم از بطون (**سوال** ... به قیاس حاشیه بریده شده) و جواب شما با من احدی مطلعت نشد و هم بعد از رفتن شما یک (**کلمه هم و** ... به قیاس حاشیه بریده شده) در آن فقرات مذاکره نشد و هم تبریک شما بموقع بوده است و گمان ندارم فرمان الان هم رسیده باشد و گمان ندارم حالا هم فرستاده باشند .حقیقت امر همان بود که به شما گفتهام کاغذ عیال معتمدالدوله را در لشکر به من داد وقتی که جواب را گفتم فرمانی به خط خود نوشت داد و نزد من آورد که از برای خاطر شاهزاده خانم فرمان را به خط نوشتهام من هم رومانده مهر کردم حالا اگر از برای این عمل باید مرا کشت انا لله و انا الیه راجعون اگر توبه قبول میشود استغفرالله ربی و اتوب الیه .والسلام امضاء

پانوشت :قسمت هایی از پاسخ مشیر الدوله که در حاشیه ی نامه است، بریده شده

عیال معتمد الدوله:همسر فرهاد میرزا، حاجیه "جهان آرا خانم "دختر شاهزاده محمد علي میرزا دولتشاه (پسر بزرگ فتحعلي شاه) دختر عموي فرهاد میرزا بوده که او را همراه خود به مکه هم برده است .

The Ghani Collection at Yale